Vught

Aan de leden van de raad

Uw kenmerk		**Datum**	8 april 2025
Ons kenmerk	BC/Z25 - 289829/UIT/25 - 684119	**Verzonden**	
Behandeld door	B. van der Doelen/ +31736580783		
Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen ex art. 42 RvO van de fractie Gemeentebelangen d.d. 18 maart 2025 inzake Artikel Binnenlands Bestuur: Hoogleraar staatsrecht: "Ravijnjaar is onrechtmatig"		

Geachte heer, mevrouw,

Door de fractie Gemeentebelangen zijn op 18 maart 2025 vragen gesteld met betrekking tot Artikel Binnenlands Bestuur: *Hoogleraar staatsrecht: "Ravijnjaar is onrechtmatig".*
Middels dit schrijven beantwoorden wij uw vragen.

Op 7 februari stond in Binnenland Bestuur een artikel waarin werd gemeld dat emeritus hoogleraar Staatsrecht Douwe Jan Elzinga (wie kent hem niet) concludeert dat de bezuinigingen van het rijk op het gemeentefonds en het daaruit volgende ravijnjaar onrechtmatig zijn. De Grondwet beschermt de autonomie van lokale overheden en deze wordt bevestigd door de Raad van Europa, maar volgens Elzinga bestaat de lokale autonomie door het ravijnjaar bijna niet meer.

Deze hoogleraar is van mening dat het rijk ook onrechtmatig handelt als het gaat om de medebewindstaken. In de Gemeentewet staat namelijk duidelijk dat de kosten voor die taken volledig door het rijk worden betaald, maar het rijk voerde lange tijd allerlei ongefundeerde efficiëntiekortingen door. Daardoor zijn er op verschillende plekken binnen de gemeentelijke begrotingen tekorten. Volgens Elzinga zouden gemeenten deze onrechtmatigheden voor de rechter moeten brengen. Hij verwacht dat rechters erop zullen wijzen dat het rijk in overeenstemming met haar eigen normen moet handelen.

Vught

Dat brengt mij op de volgende vragen:

1. Is het college bekend met het artikel in Binnenlands Bestuur van 7 februari?
Ja, dit artikel uit Binnenlands Bestuur is bekend bij het college.

2. Is het college, met ons en de hoogleraar, van mening dat de landelijke overheid ongefundeerde kortingen heeft doorgevoerd en/of door gaat voeren die wellicht onrechtmatig zijn?
Ja, de korting op de uitkering gemeentefonds is het gevolg van een nieuwe verdeelsleutel in de toekenning van het geld uit het gemeentefonds. Gezamenlijk krijgen de gemeenten circa € 2,5 miljard minder. Voor Vught zien we een daling in de uitkering gemeentefonds van ruim € 1 miljoen (2026 ten opzichte van 2025) terwijl een stijging verwacht mag worden, voor onder andere kostenontwikkeling, economische groei en medebewindstaken. Er komt simpelweg minder geld voor dezelfde opge-dragen publieke taken die duurder zijn geworden.

3. Is het college bereid om dit zo snel mogelijk aan te kaarten binnen de samenwerkingsverbanden zoals de regio en de VNG?
Ja. Het college doet dit reeds door de lijn van de VNG actief te ondersteunen. Op 21 maart is er een ledenbijeenkomst van de VNG geweest over de uitkomsten van het Overhedenoverleg. Ook vanuit Vught was daar een bestuurlijke vertegenwoordiging. Afgesproken is dat samen met de VNG wordt gesproken over de inhoudelijke contouren van de aanpak om de jeugdzorg houdbaar en beheersbaar te maken, waarin de belangrijkste maatregelen zijn opgenomen en uitgewerkt. Hierbij geldt het advies van de commissie Van Ark als basis. Daarbij wordt de bredere relatie met het sociaal domein en het zorgdomein gelegd met het oog op vermindering van de instroom in jeugdzorg.

4. Is het college bereid om hier nader onderzoek naar te doen en, waar mogelijk, samen met andere gemeenten een proces aan te spannen tegen de landelijke overheid?
De gemeente sluit aan bij de gezamenlijke koers die door de VNG is ingezet. Concreet betekent dit dat uiterlijk maandag 14 april er een nieuw 'overhedenoverleg' tussen het Rijk, inclusief de minister-president, en de VNG, het IPO en de Unie van Waterschappen is.

Als de VNG vindt dat het Rijk met te weinig over de brug komt, volgen er drie acties:
1. Een parlementaire lijn om de Eerste Kamer de begroting van het gemeentefonds af te laten keuren. De Eerste Kamer stemt daar dinsdag 15 april 2025 over.
2. Een juridische actie over onvoldoende bekostiging van de jeugdzorg, op basis van artikel 108 lid 3 van de Gemeentewet. Die bestaat uit:
    a. een civiele procedure, waarin de VNG het Rijk aansprakelijk stelt voor alle schade die ontstaat door onvoldoende bekostiging
    b. een bestuurlijke procedure, waarin individuele gemeenten bezwaar maken tegen hun beschikkingen over het gemeentefonds; en
    c. een procedure om bij de Raad van State een oplossing te vragen dat dit soort discussies in de toekomst beslecht kunnen worden; voor toegang tot de Raad van State met dit verzoek is overigens samenwerking met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nodig.

Vught

3. Het intrekken van de gemeentelijke handtekeningen onder het woonakkoord, met name onder het cofinancieringspercentage daarin, en onder het zorgakkoord.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Vught,
de secretaris, de burgemeester,

W.F.F. Keijzers C.N.A. Nijkerken-de Haan